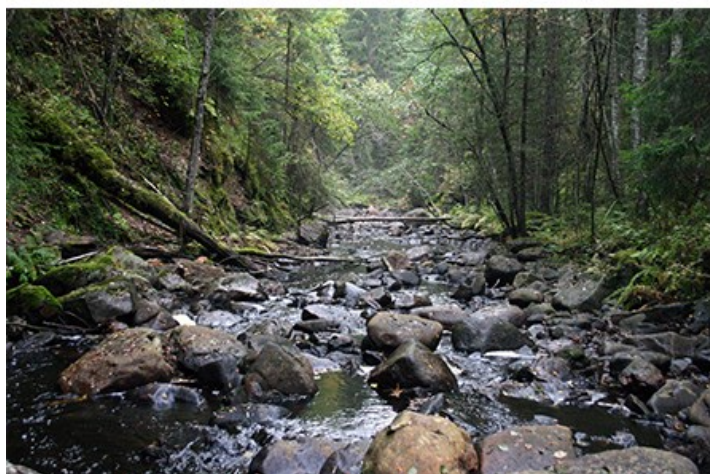
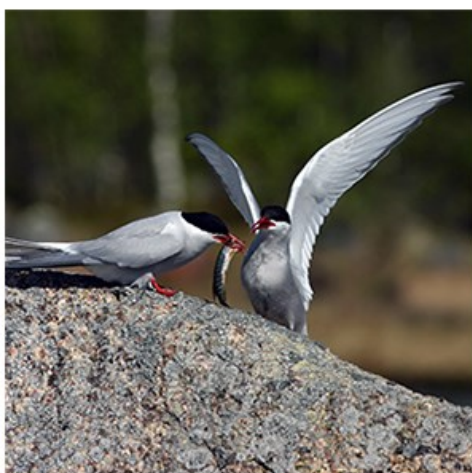
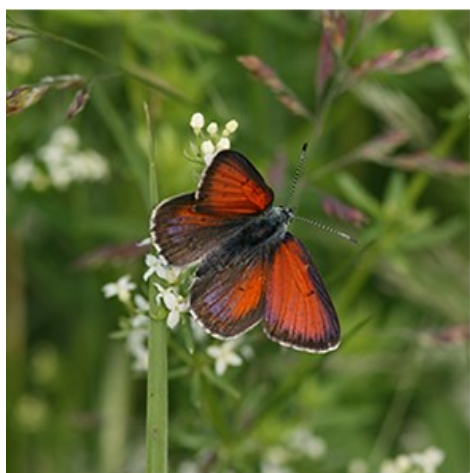

Länsstyrelsen
Värmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området

SE0610120 Kesebotten

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av utpekade områden med höga naturvärden inom EU. Målet med nätverket är att hejda utrotningen av vilda djur och växter och hindra att deras livsmiljöer förstörs. Nätverket är en av hörnstenarna i EU:s arbete med att bevara biologisk mångfald. Alla medlemsländer har ansvar att peka ut representativa områden för fåglar som är angivna i EUs fågeldirektiv (SPA) och för naturtyper och arter som är angivna i EU:s art- och habitatdirektiv (SCI/SAC). Genom utpekandet åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade naturvärdena i områdena. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en bevarandeplan. I några fall där Natura 2000-området också är naturreservat skrivs en kombinerad bevarandeplan och skötselplan. Bevarandeplanen ska innehålla en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras. Bevarandemålen formuleras utifrån de förutsättningar som de utpekade arterna och naturtyperna behöver för att de ska ha gynnsamt bevarandetillstånd i området. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper samt behov av bevarandeåtgärder, t.ex. skydd eller skötsel, ska också beskrivas. Informationen ska ligga till grund för förvaltning och tillståndsprövning enligt miljöbalken.

I bevarandeplanen redovisas gränser, naturtyper och arter enligt bästa tillgängliga kunskap. Uppgifterna skiljer sig i vissa fall från vad som är beslutat av regeringen och kommer av Länsstyrelsen i dessa fall att föreslås som ändringar till regeringen vid nästa revideringstillfälle. Förvaltning och tillståndsprövning ska utgå från den verkliga förekomsten av naturtyper och arter, varför det är nödvändigt att bevarandeplanen redovisar denna, även om uppgifterna inte har hunnit beslutas av regeringen.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen som är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter och det är värdefullt om den som har ny information kontaktar Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är i sig inte ett juridiskt bindande dokument varför formell reglering av skydd eller skötsel kan behövas t.ex. i form av beslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som råder vid åtgärder eller verksamheter inom ett Natura 2000-område.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd kan även krävas för åtgärder utanför Natura 2000-området om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Inför en ansökan ska ett samråd hållas med Länsstyrelsen angående utformningen av tillståndsansökan och tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Eftersom det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kräver tillstånd rekommenderas en tidig kontakt med Länsstyrelsen. Vid skogsbruksåtgärder hålls initialt ett samråd med Skogsstyrelsen. Information om Natura 2000 finns också på Länsstyrelsens webbsida eller genom kontakt med Länsstyrelsens enhet för naturvård på telefonnummer 010-224 70 00.

Foto: Länsstyrelsen Värmland

Överst vänster: violettekantad guldvinge, Dan Mangsbo - överst mitten: silvertärnor (D.M.) - överst höger: långskägg (D.M.)

nedtill vänster: vattendrag (D.M.) - nedtill höger: skog, Anders Tedeholm ©

Länsstyrelsen Värmland

651 86 Karlstad

010-224 70 00

www.lansstyrelsen.se/varmland

Bevarandeplan för Natura 2000-området SE0610120 Kesebotten

Kommun: Årjäng

Områdets totala areal: 197,2 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2017-11-06

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2017-12-29

Markägarförhållanden:

Privat och statligt.

Regeringsbeslut, historik:

SPA: 1996-12-01, regeringsbeslut M96/4019/4, pSCI: 1998-12-01, SCI: 2005-01-01,
SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3160 - Myrsjöar

7140 - Öppna mossar och kärr

9010 - Taiga

91D0 - Skogsbevuxen myr

A234 - Gråspett, *Picus canus*

A239 - Vitryggig hackspett, *Dendrocopos leucotos*

A241 - Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden: Det främsta bevarandesyftet med detta område är att bevara områdets naturskogsliknande skogsbestånd samt våtmarker i olika former.

Motivering: Skogsbestånden i stora delar av området utgör sena successionsstadier i ett brandpräglat ekosystem, med inslag av våtmarker och brandrefugiala miljöer. Avverkningsverksamhet har förekommit i den östra delen av området men våtmarkerna i anslutning till dessa bedöms huvudsakligen vara intakta.

Prioriterade åtgärder: Den huvudsakliga skötselriktningen för områdets naturskogsliknande bestånd av naturtypen taiga samt flera våtmarksnaturtyper är fri utveckling. I enlighet med reservatets skötselplan kan vissa åtgärder bland annat i form av bränning av viss del av taigan på sikt bli aktuell för att föryngra skogen och öka lövträdsandelen samt nyskapa död ved.

Beskrivning av området

Centralt genom Natura 2000-området sträcker sig en sprickdal, som upptas av de långsmala sjöarna Mögsjön och Yxnetjärn. Från Yxnetjärn rinner en mindre bäck åt NNV ner till Mossjöälven. Mögsjön avvattnas åt två håll, dels söderut via Åkertjärn till Kroksälven, dels västerut genom små våtmarker, sumpskogar och mossar ner till Mossjöälven. Längs med bäcken och våtmarkerna finns gott om lodytor. I öster begränsas området av ett myrstråk och en större mosse ligger inom områdets gränser.

Merparten av Natura 2000-områdets äldre fastmarksskog är en lövbränna i sent successionsstadium med dominans av gran. På mossar och mossepartier längs sjöar och vattendrag dominerar tall med inslag av enstaka björk och gran. Kärr och sumpskogar utgörs mestadels av lövsumpskogar med björk och klibbal och ett varierat inslag av gran. Död ved, både av barr- och lövträd, förekommer ganska rikligt, men frekvensen av de grövsta torrträden samt de övervuxna lågorna är låg. Detta kan tolkas som ett brott i kontinuiteten, som troligtvis orsakats av en mycket kraftig brand eller av skogsbruk. Inom området finns även lämningar efter sätrar.

De största naturvärdena är knutna till de lövrika gamla skogsbestånden. Kesebotten hyser den största sammanhängande arealen naturskogsartad skog i skogslandskapet Fjornshöjden. Här finns en koncentration av ovanliga och rödlistade arter som föredrar fuktiga och skuggiga miljöer, varav många indikerar lång skoglig kontinuitet. Området karakteriseras av ett artrikt bladlavsamhälle med riklig förekomst av de rödlistade arterna västlig njurlav, lunglav och skrovellav. Här finns också rödlistade och hotade arter såsom grymig gelélav och blylav.

Delar av Kesebotten har varit föremål för mer eller mindre omfattande skogsbruksåtgärder och ca 80 hektar upptas av kalmare, yngre barrbestånd och äldre produktionsskogar. Grova lövträd och frötallar har lämnats på en del av hyggesmarken. Några bestånd med lövrik cirka 100-årig skog har fläckvis utsatts för viss gallring och plockhuggning, men har trots detta kvar en hög lövträdsandel och en del av de strukturer som kännetecknar naturliga skogar.

År 1998 bildades Kesebottens naturreservat med syfte att säkerställa områdets höga naturskogs-kvaliteter. Området är av stor vikt för både flora och fauna som är knuten till gammelskog. Området utgör en viktig art- och genbank som kan fungera som spridningskälla till omgivande skogslandskap.

Kesebotten ligger geografiskt mellan delområdena i Storområdet Fjornshöjden vilket är ett Natura 2000-område som är utpekade enligt EU:s fågeldirektiv. Kesebotten blev dock utpekade innan Storområdet Fjornshöjden pekades ut enligt EU:s fågeldirektiv och är även utpekade enligt EU:s art- och habitatdirektiv varför det med dess ingående naturtyper och fågelarter behandlas i en separat bevarandeplan.

Vad kan påverka negativt

Natura 2000-området innefattas av naturreservatet Kesebotten och de vanligt förekommande

hotfaktorerna i form av skogsbruk, dikning och annan exploatering regleras i reservatsbeslutet. Beteskador från älg på lövträd (framförallt asp) kan dock utgöra ett hot mot både naturtypen taiga samt de fågelarter beroende av en lövträdsrik skog. Hackspettarna hotas av storskaliga förändringar i skogslandskapet, framförallt minskning av lövträdsrika skogsmiljöer med hög andel död ved. Vad det gäller fågelarterna utgör reservatet ett område med högkvalitativ livsmiljö för dessa. Reservatet kan dock inte ensamt uppfylla alla krav som dessa arter kräver för att fortleva. Det är därför viktigt är att se fåglarnas behov ur ett landskapsperspektiv.

Kesebottens naturreservat och dess omgivningar har tidigare utgjort viktiga livsmiljöer för den hotade vitryggiga hackspetten. Vitryggig hackspett är en av våra mest specialiserade fågelarter med krav på omfattande arealer lövträdsrika livsmiljöer med äldre lövträd och ett stort inslag av död och döende lövved. Den kraftiga tillbakagången av arten har orsakats av en motsvarande kraftigt minskning av lövträdsrika skogsmiljöer med en hög andel död och döende ved. Den primära orsaken till artens snabba tillbakagång hänger således samman med det senaste århundradets storskaliga förändringar av skogslandskapet. Artens krav på livsmiljöerna står ofta i konflikt med skogsbrukets krav på lönsamma produktionsbestånd av barrträd.

Se även beskrivning av negativ påverkan för utpekade naturtyper och arter.

Bevarandeåtgärder

Följande bestämmelser och åtgärder bidrar på olika sätt till att utpekade naturtyper och/eller arter uppnår och bibehåller gynnsamt bevarandetillstånd i Natura 2000-området.

Gällande regelverk 2017:

- Svenska Natura 2000-områden utgör riksintressen enligt 4 kap. 8 § miljöbalken.
- Enligt första stycket i 7 kap. 28 a § miljöbalken krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Tillstånd enligt första stycket krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman med eller är nödvändiga för skötseln och förvaltningen av det berörda området. Innan en tillståndsansökan lämnas in ska samråd hållas med Länsstyrelsen m.fl. (enligt 6 kap. 4 § miljöbalken).
- Med stöd av 26 kap. 9 § miljöbalken får tillsynsmyndigheten i det enskilda fallet besluta om de förelägganden och förbud som behövs för att miljöbalken samt föreskrifter, domar och andra beslut som har meddelats med stöd av miljöbalken ska följas.
- Anmälningsskyldighet eller tillståndsskyldighet för vattenverksamhet råder enligt 11 kap. miljöbalken.
- Fiskeriverkets föreskrifter (FIFS 2011:13) innebär krav på tillstånd för utsättning av fisk och vattenlevande kräft- och blötdjur.
- För markavvattning råder tillståndsskyldighet enligt 11 kap. miljöbalken.
- Tillstånd till torvtäkt krävs enligt 9 kap. miljöbalken.
- Beslutade föreskrifter och skötselplan för naturreservatet Kesebotten. Hela Natura 2000-området omfattas av skydd som naturreservat.
- Strandskyddet omfattar land- och vattenområden inom 100 meter från strandlinjen av 1) Dyveln, Mögsjön och Yxnetjärnen, 2) tjärnar, samt 3) Mossjöälven som löper längs områdets nordvästra gräns, vid normalt medelvattenstånd enligt 7 kap. 14 § miljöbalken.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder för utpekade arter.

Skydd/skötsel:

Förvaltningsinriktningen i beslutet för naturreservatet Kesebotten med dess föreskrifter och skötselplan är att bevara och utveckla de brandpräglade naturskogsartade skogarna, samt våtmarkerna med dess biologiska mångfald framför allt genom fri utveckling. För vissa delområden med främst yngre barrskogsbestånd inom reservatet, som till viss del sammanfaller med utpekade bestånd med naturtypen taiga, föreligger åtgärder i form av ringbarkning av gran,

röjning av barrträd samt naturvårdsbränning i syfte att skapa en lövträdsrik skog i hela området på lång sikt.

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

Det bör utredas i vilken omfattning tidigare skogsbruk i den östra delen av området, genom direkt eller indirekt avverkning samt eventuella markavvattningsåtgärder, kan ha påverkat strukturer och hydrologin i skogsbevuxna myrarna (naturtyp 91D0) och om några åtgärder (som t.ex. igenläggning av diken) är nödvändiga.

Övriga bevarandeåtgärder:

I Naturvårdsverkets åtgärdsprogram (2017) för vitryggig hackspett fokuseras på särskilt värdefulla trakter där områdesskydd (t.ex. reservatsbildning) kombineras med t.ex. riktad information och rådgivning om generell hänsyn i skogsbruket samt skötsel och restaurering för att långsiktigt öka lövandelen i skogslandskapet runt de områden (värdetrakter) som fortfarande hyser eller skulle kunna hysa den vitryggiga hackspetten. Andra exempel på hänsyn som kan vara aktuella är att eftersträva en begränsning av hyggesstorlek, kvarlämnande av grova lövträd och högåldriga träd samt döende och döda träd inklusive hål- och boträd.

Bevarandetillstånd

Se respektive beskrivning av bevarandetillstånd för de utpekade naturtyperna/arterna.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

3160 - Myrsjöar

Areal: 0,44 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

En liten tjärn belägen i den östra delen av Natura 2000-området Kesebotten är en representativ myrsjö. Denna våtmark omges av mer eller mindre trädbevuxen myrmark.

Myrsjöar är naturliga sjöar och småvatten med relativt näringsfattigt vatten brunfärgat av torv eller humusämnen och ett naturligt lågt pH. Vegetationen är gles och ofta bestående av flytbladsväxter och akvatiska mossor. Stränderna är i huvudsak organogena med myrvegetation, gles starr och flytande vitmossebestånd som i regel bildar gungflyn. Sjöhabitatet omfattar stranden upp till medelhögvattenlinjen. Myrsjöar är normalt relativt små, ofta mindre än 10 ha och sällan över 50 ha). De förekommer i hela landet, framför allt på organogena och näringsfattiga jordar i myrrika områden samt i skogslandskapet. Myrsjöarna är naturligt lågproduktiva (fosforhalt mindre än 25 µg/l). Vattnet är påverkat av humussyror; naturligt surt (pH ofta mindre än 6,2) och brunfärgat (färgtalet ofta mer än 100 mg Pt/l). Även sjöar med klarare vatten (lägre färgtal) beroende på lång omsättningstid, men upprätthåller karaktärsarter, strukturer och funktioner, ingår i naturtypen. Sjöar som är påverkade av försurning och ökad humusbelastning ingår i naturtypen eftersom sjöns karaktär ofta består. Sjöar som sedan länge varit sänkta eller dämnda och upprätthåller vattenståndsfluktuationer med naturlig säsongsvariation ingår i naturtypen. Däremot bör sjöar som regelbundet regleras inte ingå i typen eftersom den karaktäristiska gungflyvegetationen påverkas negativt av onaturliga vattenståndsförändringar.

För att den ingående naturtypen myrsjöar ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Intakta strandvåtmarker och/eller intakt strandskog.
- Opåverkad hydrologi (ej reglerad, rensad eller dikad sedan lång tid).
- God vattenkvalitet med avseende på näringsämnen, miljögifter och grumlande ämnen.
- Frånvaro av främmande arter eller fiskstammar.
- Konnektivitet (koppling till andra vattenmiljöer) inom och utanför vattensystemet.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetilstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av myrsjöar ska vara 0,44 hektar. Myrsjön och dess närmsta omgivning ska vara opåverkad från mänskliga ingrepp som påverkar dess hydrologi och hydrokemi. Strandvegetationen ska bestå av naturlig myrvegetation och/eller orörd strandskog. Sjön ska vara naturligt lågproduktiv. Den ska vara påverkad av humussyror, naturligt sur och vanligtvis ha brunfärgat vatten. Typiska arter ska förekomma. Däremot ska inte några främmande arter förekomma, vare sig i vattnet eller i strandzonen.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Dikning av omgivande våtmark och gungfly.
- Skogsbruk i närområdet; avverkning av strandskog förändrar hydrologi, lokalklimat och

struktur i strandzonen.

- Reglering påverkar vattennivåer och fluktuationer. Överdämning och/eller låga vattenstånd kan leda till erosion, försumpning och/eller igenväxning i strandzonen.
- Regleringskonstruktioner utgör ofta vandringshinder.
- Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.
- Exploatering av strandområdet är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.
- Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t.ex. avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet riskerar att försämra vattenkvaliteten.
- Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter.
- Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.
- Infrastrukturanläggningar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag uppströms. Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Tjärnen och dess närmaste omgivande myrmark som inräknas i naturtypen har besökts i fält och har klassats utgöra fullgod Natura-naturtyp. Bevarandetillståndet för naturtypen bedöms som gynnsamt.

7140 - Öppna mossar och kärr

Areal: 7,95 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Naturtypen öppna mossar och kärr förekommer i ett flertal delområden i Natura 2000-området Kesebotten. I områdets östra del finns de ytmässigt största sammanhängande delområdena med denna naturtyp.

Naturtypen är mycket varierad och omfattar ombrotrofa och minerotrofa, fattiga till intermediära, öppna eller glest trädbevuxna myrar med en krontäckning mindre än 30 %. De myrtyper eller myrelement som inkluderas är plana eller svagt välvda mossar och tillhörande laggkärr, nordlig mosse, plana (topogena) och sluttande (soligena) kärr samt torvbildande mader (sumpkärr). Torvtäcket är normalt minst 30 cm djupt, men kan vara tunnare i unga myrar. Gungflyn, mjukmattegolvs med vanligen mossrik vegetation som flyter på vatten eller lös gyttja ingår också. Morfologiska strukturer i torven är sällsynt och utgörs i så fall av mindre tubbildningar. Naturtypen indelas i två undergrupper; svagt välvda mossar samt kärr och gungflyn. Myrens hydrologi och hydrokemi är inte starkt generellt påverkad av antropogena ingrepp, dock kan mindre, reversibla, ingrepp som orsakat lokal störning finnas i begränsade delar av myren. Slätter kan dock bedrivas.

För att den ingående naturtypen öppna mossar och kärr ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetilstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Intakta hydrologiska förhållanden och opåverkad hydrokemi.
- Endast torvoxidation orsakad av naturliga förändringar.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetilstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av öppna mossar och kärr (7140) ska vara minst 7,95 hektar. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Torvbildning ska ske aktivt i myren. De öppna mossarna och kärren kan variera mellan att vara helt öppna till att ha en krontäckning på 30 %. Vegetationen ska vara karakteristisk för naturtypen och domineras av mossor. Hydrokemin ska vara utan betydande antropogen påverkan. Igenväxningsvegetation ska inte förekomma eller endast förekomma i begränsad utsträckning. Det ska finnas typiska arter inom följande grupper: kärlväxter (tämligen allmän förekomst); mossor (allmän-riklig förekomst).

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen till myren.
- Våtdeposition av kväveföreningar med effekten att vitmossor minskar och ersätts av gräs, buskar och träd varvid vegetationens sammansättning förändras.
- Exploatering (anläggningar etc.). Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin.
- Brytning av torv.

- Spridning av kalk, aska eller gödande ämnen kan ge vegetationsförändringar i myren. Även spridning i intilliggande områden av sådana ämnen kan genom luftburen deposition eller tillrinning medföra negativa konsekvenser för naturtypen.
- Dikning och andra typer av markavvattnande åtgärder samt dämning påverkar hydrologin och hydrokemin med effekter såsom uttorkning och därmed ökad torvoxidation samt konsekvenser på igenväxningshastighet, erosion, vegetationssammansättning och torvbildning.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Samtliga delytor med naturtypen har vid basinventeringen inklusive kompletterade bedömning ansetts utgöra fullgod Natura-naturtyp. Bevarandetillståndet bedöms som gynnsamt.

9010 - Taiga

Areal: 123 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Natura 2000-området Kesebotten förekommer naturtypen taiga i ett större sammanhängande område som i stort sett täcker den sydöstra och den västra hälften av området. Några mindre ytor med taiga finns även spritt i närheten av våtare marker och yngre skogsbestånd. Stor del av Kesebottens skog av naturtypen taiga består av naturskogsartad brandpräglad barrblandskog, med ett stort inslag av grova lövträd, framför allt grov asp. Tillgången på död ved av både barr- och lövträd är god. Frekvensen av riktigt grova träd är dock låg, vilket troligen beror på äldre tiders plockhuggning.

Naturtypen förekommer i boreal-boreonemoral zon på torr-blöt och näringsfattig-näringsrik mark och innefattar i typfallet produktiv skogsmark. Trädskiktets krontäckningsgrad är normalt 30-100 % och utgörs av gran, tall, björk, asp, rönn och sälg. Små inslag av andra inhemska trädslag kan förekomma. Naturtypen innefattar även brandfält och stormfällningar som då kan innebära en lägre krontäckning. Skogen ska vara, eller i en relativt nära framtid kunna bli, naturskog eller likna naturskog m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från markavvattning. Näringskrävande örter finns endast undantagsvis. Naturtypen hyser vanligtvis en mängd rödlistade arter som gynnas av lång skoglig kontinuitet, gamla träd, död ved eller brandfält och successionsstadier efter brand.

För att den ingående naturtypen taiga ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Skogen lämnas för fri utveckling där naturvärdena utvecklas genom naturlig dynamik.
- Upprätthållande och återintroduktion av naturliga störningar, såsom brand, som viktiga processer.
- Upprätthållande och återställande av naturlig hydrologi.
- Upprätthållande och återintroduktion av extensiv hävd i vissa fall.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetillstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av taiga (9010) ska vara minst 123 hektar. Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka dynamik och struktur. Naturlig hydrologi och naturliga grundvattennivåer som skapar markfuktighet ska påverka dynamik och struktur. Skogen ska domineras av barrträd medan lövträd ska utgöra ett måttligt inslag i området. Krontäckningen ska variera mellan tätare och glesare beskogad mark. Trädskiktet ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Förekomsten av strukturer/substrat i form av gamla träd ska minst vara tämligen allmän och förekomsten av död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar ska vara riklig. Främmande trädarter ska inte finnas i området. Det ska finnas typiska arter inom följande grupper som gynnas av lång skoglig kontinuitet: mossor, lavar och svampar (tämligen allmän förekomst).

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Avverkning i olika former reducerar förekomsten av lämpliga strukturer. Sådana åtgärder i intilliggande områden kan även de vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i område med denna naturtyp.
- Markskador. Förutom den mekaniska skadan kan hydrologin påverkas och naturmiljön förändras.
- Produktionshöjande åtgärder inom skogsbruket såsom gödsling, markberedning och dikning som även påverkar hydrologin.
- Exploatering av området i olika former.
- Fragmentering, t.ex. skogsbilvägar kan isolera organismpopulationer.
- Nedfall av kemiska ämnen. T.ex. svavel-, metall- och kväveföreningar. Sistnämnda med effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen.
- Brist på dynamik. Brist på vissa stadier i skogens utveckling kan få till följd att de ingående arternas habitat försvinner. Exempel på viktiga dynamiska krafter är brand, översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.
- Systempåverkande arter, t.ex. betestryck från klövvilt som kan påverka lövträdsföryngringen och invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

En stor del av områdets skogsbestånd med naturtypen taiga är inventerade i fält. Samtliga dessa bestånd har inte tillräckliga strukturkvaliteter som krävs för att naturtypen ska nå upp till naturskogskaraktär och har således klassats utgöra icke fullgod Natura-naturtyp.

Bevarandetillståndet för naturtypen taiga bedöms som icke gynnsamt.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Areal: 5,12 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

I Natura 2000-området Kesebotten förekommer naturtypen skogsbevuxen myr främst kring tjärnen i områdets östra del.

Naturtypen omfattar myrar (över 30 cm djupt torvtäcke) som är skogsbevuxna med barr-, bland- eller lövskog. Krontäckningen ska vara minst 30 %. Samtliga tallmossar räknas till denna typ, medan de skogbevuxna kärren får ha en krontäckning på högst 70 %. Vid tätare krontäckning räknas de till sumpskog eller taiga. Vegetationen domineras av bl.a. glasbjörk, tall, gran, ris, starr och vitmossarter. Skogen ska vara av, eller i en relativt nära framtid kunna utveckla, naturskogskaraktär m.a.p. egenskaper och strukturer. Den kan ha påverkats av t.ex. plockhuggning, bete eller naturlig störning. Skogen ska vara i ett sent eller i ett relativt sent successionsstadium. Det ska finnas gamla träd och död ved och en kontinuitet för de aktuella trädslagen. Om naturliga störningsprocesser eller skötselåtgärder i syfte att imitera sådana har påverkat området kan även områden i yngre successionsstadier ingå. Skogens hydrologi är inte under stark generell påverkan från t.ex. markavvattning och torvtäkt. Naturtypen skogsbevuxen myr finns ofta i anslutning till större våtmarksområden (aapamyror och högmossar) och behandlas då som en del av dessa.

För att den ingående naturtypen skogsbevuxen myr ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Skogen lämnas för fri utveckling där naturvärdena utvecklas genom naturlig dynamik.
- Upprätthållande och återställande av naturlig hydrologi.
- Den för naturtypen karakteristiska vegetationen och strukturerna är en förutsättning för många av de typiska arterna som där har sin livsmiljö. Om de typiska arterna inte minskar påtagligt indikerar de att naturtypen upprätthåller viss kvalitet och viktiga ekologiska funktioner och därmed ett gynnsamt bevarandetillstånd för naturtypen.

Bevarandemål

Arealen av skogsbevuxen myr (91D0) ska vara minst 5,12 hektar. Våtmarkens hydrologi ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Torvbildning ska ske aktivt i myren. Småskaliga naturliga processer, t.ex. trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning, liksom periodvisa omvälvande störningar, t.ex. insektsangrepp, översvämning, stormfällning eller brand ska påverka dynamik och struktur. Olika barr- och lövträdsarter ska förekomma i trädskiktet vilket ska vara olikåldrigt och flerskiktat. Det ska finnas tämligen allmänt med strukturer/substrat i form av gamla träd och död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddelar. Främmande trädarter ska inte finnas i området. Det ska finnas typiska arter som gynnas av lång myr- och skoglig kontinuitet.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot naturtypen:

- Brist på dynamiska krafter såsom brand och översvämning.
- Avverkning i olika former reducerar förekomsten av lämpliga strukturer. Sådana åtgärder i intilliggande områden kan även de vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i område med denna naturtyp.
- Produktionshöjande åtgärder inom skogsbruket såsom gödsling och markberedning.
- Nedfall av kemiska ämnen. T.ex. svavel-, metall- och kväveföreningar. Sistnämnda med

effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen.

- Betestryck från klövvilt som kan påverka trädföryngringen.
- Exploatering.
- Brytning av torv.
- Tillförsel av kalk eller aska kan ge vegetationsskador (främst mossor och lavar).
- Fragmentering, t.ex. skogsbilvägar kan isolera organismpopulationer.
- Markskador och dikning som förutom att det ger mekaniska skador även påverkar hydrologin.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Se beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

De skogsbevuxna myrarna har inte besökts i fält. Således saknas information huruvida det tidigare brukandet av skogen kring myrområdet i den östra delen av området, direkt eller indirekt, kan ha påverkat struktur och hydrologi i de skogsbevuxna myrarna. Det är dock mindre troligt att de är negativt påverkade med avseende på hydrologin eftersom de närliggande öppna mossarna och kärren (naturtyp 7140) som har inventerats i fält har klassats som fullgod Natura-naturtyp. Bevarandetillståndet bedöms i nuläget som oklart men förmodligen gynnsamt.

A234 - Gråspett, *Picus canus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Gråspett har under senare tid påträffats vid ett tillfälle i Natura 2000-området Kesebotten och då under förhållanden som indikerat häckning.

Gråspetten häckar i grov björk- och aspblandad barrskog. Den förekommer från västra Värmland-Uppland och norrut till sydöstra Lappland-södra Norrbotten, troligen även i östra Pite och Lule lappmark. Det finns inga tecken på betydande populationsförändring i Sverige. Beståndet har vuxit sett i ett något längre tidsperspektiv, men av allt att döma varit relativt konstant de senaste 10-15 åren, trots att utbredningsområdet vidgat sig söderut. Populationsstorleken 2008-2012 uppskattades till 1300-2600 par.

Gråspetten rör sig över tämligen stora områden under häckningstiden, flera undersökningar tyder på att det handlar om flera hundra hektar stora områden upp till 1000 hektar. Vintertid kan den röra sig över ännu större stora områden; från Norge finns uppgifter om födosöksområden på upp till 5 500 hektar.

För att den ingående arten gråspett ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång på lämpliga häckningsmiljöer i form av glesa blandskogsbestånd och barrbestånd med rika inslag av grova lövträd.
- Tillgång till lämpliga boträd, främst grov asp men även tall, björk, rönn och gråal. Kvarlämnade grova aspar på hyggen används ofta som boträd.
- Ljusöppna, solexponerade miljöer i skogen då arten livnär sig till stor del på myror och andra marklevande insekter.
- Skogsbränder: på kort sikt genom insektsrikedomen på brandfältet och på lång sikt genom bildandet av s.k. lövbrännor.
- Tillgång på områden med rik förekomst av död ved och vedlevande insekter som alternativföda under vinterhalvåret, t.ex. alstrandskogar.

Bevarandemål

Gråspett ska förekomma regelbundet i området som ska erbjuda lämplig livsmiljö för arten i form av relativt öppna, lövrika, äldre skogar med god tillgång på insekter och grova träd, såsom asp.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Det allt intensivare skogsbruket med allt mindre arealer obrukad skog gör att livsrummet krympt kraftigt under den senare delen av 1900-talet. Mer specifikt handlar det om överföringen av naturlig, varierad skog till ensartade monokulturer av gran och tall, överföring av lövdominerade bestånd till rena barrbestånd och skogsbrukets vana att städa bort merparten döda och döende träd i skogen.
- Upphört skogsbete som minskat öppenheten i skogen i kombination med allt större produktionskrav i form av tätare skogsplanteringar och ett generellt mycket hårdare utnyttjande av skogen som råvarukälla, har lett till mycket negativa förändringar i skogens struktur och artsammansättning.
- Fragmentering av lämpliga häckningsmiljöer, såväl på beståndsnivå som på landskapsnivå, bidrar till att splittra beståndet.
- Flisning, vedhuggning och en allmän bortstädning av lövträd kan på ett mycket negativt sätt

påverka förekomsten av lämpliga födosökmiljöer och därmed vinteröverlevnaden.

- Eventuellt kan det ökade nedfallet av luftburet kväve och den därmed följande övergången från bärris till kruståtel på hyggen medföra minskad förekomst av myror och därmed sämre födotillgång.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Gråspetten är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplats.
- I rådets förordning (EG) nr 338/97 regleras import och export samt försäljning av levande och döda exemplar av gråspett. Sådan import och export samt försäljning får endast ske efter tillstånd från Jordbruksverket.
- Gråspetten är upptagen i Bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Lämplig livsmiljö för arten bedöms finnas i området. Mycket få noteringar under senare tid men med häckningsindiciet medför att bevarandetillståndet bedöms som oklart men troligen gynnsamt.

A239 - Vitryggig hackspett, *Dendrocopos leucotos*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Vitryggig hackspett har veterligen inte häckat under 2000-talet inom ett större landskapsavsnitt i vilket Natura 2000-området Kesebotten ingår. Den sista kända noteringen av arten är från 1993 och gällde en ensam individ.

Den vitryggiga hackspetten är framför allt knuten till områden med rik förekomst av triviala lövträd såsom asp, björk, klibbal, gråal och sälg. Artens förkärlek för relativt kortlivade lövträd gör att man antingen måste ha stora olikåldriga bestånd eller flera närliggande bestånd av olika ålder för att på sikt kunna garantera vitryggens förekomst i ett område. De bästa förekomsterna av vitryggig hackspett finns i lövträdsrika skogstyper med i genomsnitt 75-93 % lövträd (svenska, norska och finska undersökningar). Lövinslag på endast 10-15 % förekommer, men då är lövets kvalitet hög, d.v.s. rikt på död ved och vedinsekter. Undersökningar i besatta revir i Norge och Sverige tyder på att 20-25 % av virkesförrådet bör utgöras av död ved. I Norden förekommer inte arten i rena ädellövskogar.

Under 1800-talet och en bra bit in på 1900-talet var omfattande brandfält och lövbrännor tillsammans med lövstrandskogar, lövsumpskogar och lövriska blandskogar mycket viktiga habitat för den vitryggiga hackspetten. Idag återfinns lämpliga habitat i form av restbiotoper som brantskogar, sumpskogar, lövstrandskogar, men dessutom igenväxande ängs- och hagmarker. Revirens storlek varierar mycket beroende på tillgången på lämpliga födosökmiljöer; ett minimum verkar ligga kring 50 ha, medan par i sämre miljöer kan utnyttja områden som är åtskilliga hundra ha stora. Vinterreviren är i snitt 450 ha stora.

Arten är huvudsakligen en stannfågel. Strövtåg eller begränsade flyttningsrörelser förekommer dock under hösten och flyttningsrörelse på minst 60 mil har konstaterats. Vissa år, med långa tidsintervall, sker ett visst inflöde av fåglar från öster (Ryssland, Finland, Estland, Lettland). Hösten 2015 noterades ett inflöde av vitryggiga hackspettar i Finland och fåglar sågs sträcka från Finland mot Sverige.

Den vitryggiga hackspetten är rödlistad inom kategorin Akut hotad (CR). Antalet häckande individer i Sverige är numera mycket litet och utgörs till stor del av fåglar som satts ut för att stärka beståndet. En minskning av populationen har skett med över 80 % under de senaste 30 åren.

För att den ingående arten vitryggig hackspett ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Tillgång på lämpliga födosöks- och häckningsmiljöer i form av stora områden med rik förekomst av högstubbar och döda, eller döende, lövträd.
- Tillgång på lämplig föda i form av rika bestånd av vedlevande insekter, främst skalbaggar och vissa fjärilar.

Bevarandemål

Vitryggig hackspett ska regelbundet förekomma i Natura 2000-området. Det ska i ett större landskapsavsnitt finnas lämpliga livsmiljöer i form av lövdominerade skogar med hög andel död lövved passande både för födosök och som häckningsplatser.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Det storskaliga, moderna skogsbrukets kontinuerliga och fortsatt pågående utarmning av skogslandskapet har medfört att livsrummet för arten krympt oerhört kraftigt under den senare delen av 1900-talet genom ökade arealer med ensartade monokulturer av gran och tall och skogsbestånd med alltför låg andel döda och döende träd.
- Stora stammar av älg och rådjur medför att lövföryngringen i ett stort antal landskap/län är så gott som försumbar. Detta gäller bl.a. Värmland, Dalsland och Uppland, där f.n. huvuddelen av landets vitryggar finns.
- Flisning och vedhuggning kan på ett mycket negativt sätt påverka förekomsten av lämpliga födosöksmiljöer.
- Fragmentering av lämpliga häckningsmiljöer, såväl på beståndsnivå som på landskapsnivå, bidrar till att splittra beståndet.
- Störningar på häckningsplatserna kan ha mycket stor effekt när populationsstorleken är liten.
- På grund av den lilla nuvarande populationen kan effekter av olika negativa processer på beståndsnivå såsom inavel, ojämn könskvot slumpvisa händelser, svårigheter att finna partner, förstärkas.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Vitryggig hackspett är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser.
- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av vitryggig hackspett, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).
- Vitryggig hackspett tillhör Statens vilt (33 § jaktförordningen (1987:905)). Exemplar som omhändertas eller påträffas döda eller dödas tillfaller Staten.
- Vitryggig hackspett är upptagen i Bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Övriga bevarandeåtgärder:

Ett nationellt åtgärdsprogram för arten finns för perioden 2017-2021. Inom åtgärdsprogrammet arbetar olika myndigheter, organisationer, skogsbolag och enskilda markägare med ett flertal åtgärder för att gynna arten. Exempel på åtgärder är frivilliga avsättningar, formellt skydd av områden, uppfödning och utplantering samt stödutfodring vintertid.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet är icke gynnsamt. Om populationen i Sverige stärks, antingen genom utsättning av fåglar eller genom spontan invandring, och vitryggiga hackspettar börjar söka nya revir i det värmländska landskapet bedöms landskapsavsnittet som området är beläget i fortfarande kunna erbjuda lämplig livsmiljö för arten. Effekter av kommande åtgärder samt de åtgärder som redan utförts i landskapet för att främja bildandet av större lövrika skogsområden, såsom naturvårdsbränning, kan förhoppningsvis på ett ännu bättre sätt möta de krav på livsmiljö som den vitryggiga hackspetten har.

A241 - Tretåig hackspett, *Picoides tridactylus*

Artens förekomst är fastställd i regeringsbeslut.

Beskrivning

Några noteringar av tretåig hackspett i Natura 2000-området Kesebotten de senaste 25 åren finns inte i de databaser som idag finns för rapportering. Några observationer från områdets närmaste omgivning föreligger inte heller.

Sydgränsen för den tretåiga hackspetten i Sverige ligger i Dalsland, norra Västergötland och norra Östergötland. I området upp till det huvudsakliga utbredningsområdet, som sträcker sig från mellersta Värmland, Dalarna och Gästrikland norrut till finska gränsen, har arten dock en oregelbunden och sällsynt förekomst. Från att tidigare ha varit en allmän till tämligen allmän häckfågel i Sverige har arten på många håll minskat kraftigt, eller helt försvunnit under senare hälften av 1900-talet. Populationsstorleken 2008-2012 uppskattades till 6 200-13 000 par.

Den tretåiga hackspetten förekommer huvudsakligen i olikåldrig naturgranskog med kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd och högstubbar och ofta i sumpskogar. Den kan även förekomma i flera andra skogstyper bara kraven på rik födotillgång i form av vedlevande insekter är tillgodosedda (t.ex. brandfält och äldre alstrandskog). Arten är en stannfågel som dock kan röra sig lite längre sträckor vintertid och är mer rörlig än många andra hackspettar eftersom den är specialist på barkborrar och dess variationer i förekomst.

Häckningsreviret är i storleksordningen 25-100 ha.

Den tretåiga hackspetten är rödlistad inom kategorin Nära hotad (NT).

För att den ingående arten tretåig hackspett ska uppnå och bibehålla gynnsamt bevarandetillstånd på lång sikt bör nedanstående förutsättningar uppfyllas:

- Förekomst av naturskogsmiljöer bestående av olikåldriga bestånd med hög andel döda och döende träd, vindfällan, kontinuerlig förekomst av barkborreangripna träd, brandfält, sumpskogar med hög självgallring etc.

Bevarandemål

Tretåig hackspett ska förekomma i området. Det ska finnas lämpliga födosöks- och häckningsmiljöer i form av olikåldrig naturskog med stort inslag av döda eller döende träd med god tillgång på vedlevande insekter.

Negativ påverkan

Faktorer som utgör eller kan utgöra hot mot arten:

- Det moderna intensiva skogsbruket som lett till en kraftig minskning av arealen opåverkad skog och därmed en minskning av den samlade förekomsten av död ved i skogen. Även omfattande dikning av sumpskogar har lett till en minskning av det totala livsutrymmet för arten.
- Fragmentering av lämpliga häckningsmiljöer, såväl på beståndsnivå som på landskapsnivå, som bidrar till att splittra beståndet.

Se även beskrivning av negativ påverkan på områdesnivå.

Bevarandeåtgärder

Gällande regelverk 2017:

- Tretåig hackspett är fredad (3 § i jaktlagen (1987:259)). Fredningen gäller också dess ägg och bon.
- Enligt 4 § artskyddsförordningen (2007:845) är det förbjudet att avsiktligt störa fåglarna, särskilt under deras parnings-, uppfödning-, övervintrings- och flyttperioder. Det är även

förbjudet att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatser.

- Artskyddsförordningen förbjuder import, export och försäljning av levande och döda exemplar av tretåig hackspett, samt förvaring av levande exemplar. (Vissa undantagsregler finns angivna i artskyddsförordningen).
- Tretåig hackspett är upptagen i Bilaga II (strängt skyddade djurarter) i Bernkonventionen (konvention om skydd av europeiska vilda djur och växter samt deras naturliga miljö).

Behov av ytterligare bevarandeåtgärder:

- Riktad insats i syfte att utröna om tretåig hackspett finns i området behöver göras.

Se även beskrivning av bevarandeåtgärder på områdesnivå.

Bevarandetillstånd

Området bedöms erbjuda lämplig livsmiljö för tretåig hackspett. Frånvaron av rapporter av arten i området kan bero på att den inte förekommer i området eller att observationer inte har rapporterats. Innan detta är klarlagt anses bevarandetillståndet som oklart.

Dokumentation

Följande underlag har använts vid sammanställningen av bevarandeplanen:

- ArtDatabanken SLU. Artfakta. (<http://artfakta.artdatabanken.se>)
- ArtDatabanken. 2014. Sammanställning av populationsuppgifter för fåglar från artikel 12-rapporteringen. ArtDatabanken SLU, Uppsala. Opublicerat material.
- Artportalen. ArtDatabanken SLU, Uppsala. Artuppgifter, sökning 2016-11. (<http://www.artportalen.se>)
- Länsstyrelsen i Värmlands län. Beslut om bildande av naturreservatet Kesebotten. Beslut 1998-11-11.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. Basinventering 2005-2009 inklusive kompletterande inventeringar, bedömningar och kvalitetssäkring av Natura 2000-områden. Opublicerat.
- Länsstyrelsen i Värmlands län. 2006. Bevarandeplan Natura 2000. Kesebotten. 2006-03-15.
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledningar. Art A239, Vitryggig hackspett. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledningar. Art A241, Tretåig hackspett. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2003. Natura 2000. Art-och naturtypsvisa vägledningar. Art A234, Gråspett. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2008. Populationstrender för fågelarter som häckar i Sverige. Rapport 5813.
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 3160, Myrsjöar. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 91D0, Skogsbevuxen myr. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2011. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 7140, Öppna mossar och kärr. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2012. Vägledning för svenska naturtyper i habitatdirektivets bilaga 1. NV-04493-11. Naturtyp 9010, Taiga. (<http://www.naturvardsverket.se>)
- Naturvårdsverket. 2017. Åtgärdsprogram för vitryggig hackspett (*Dendrocopos leucotos*) 2017-2021. Rapport 6770.

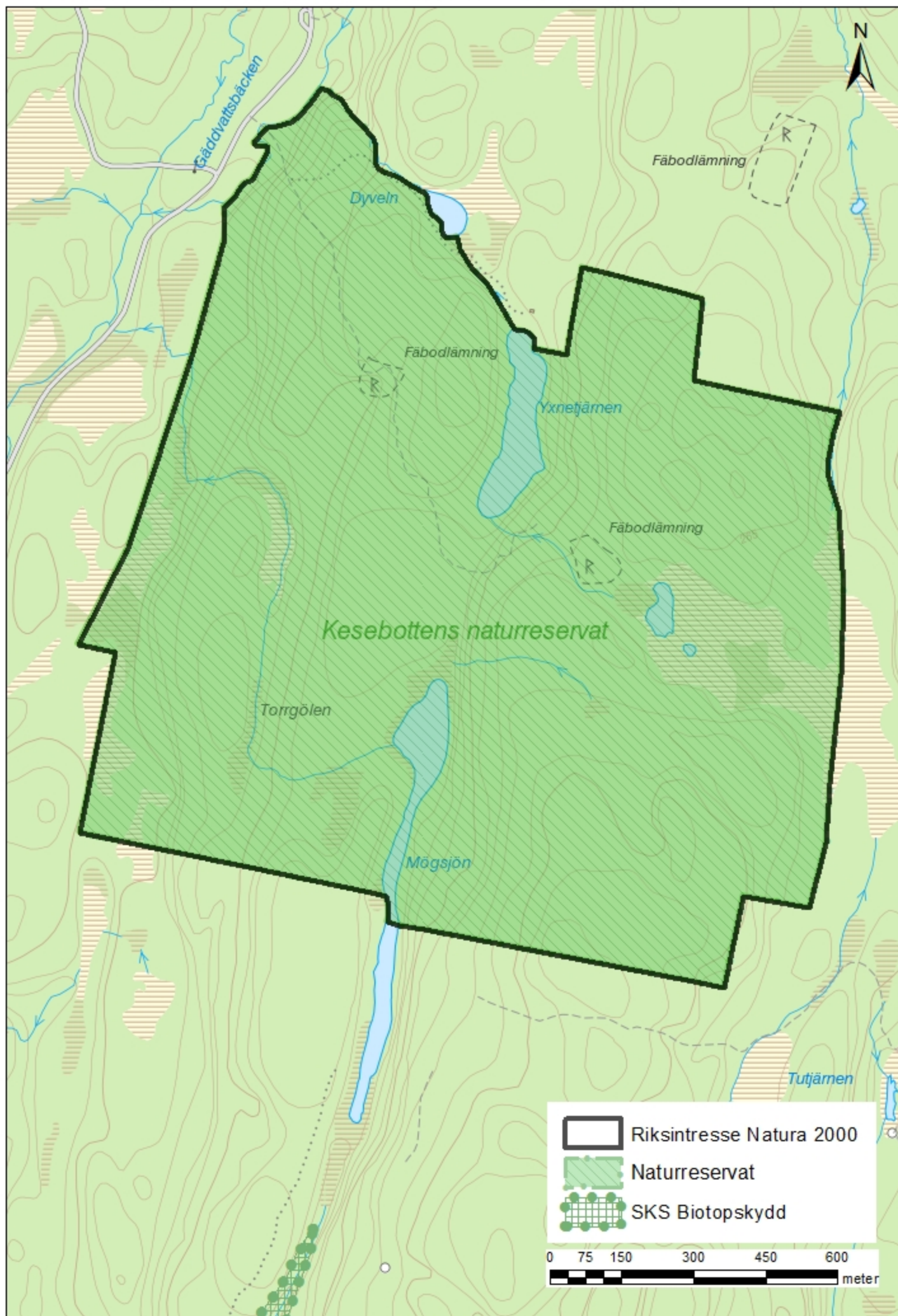
Bilagor

1. Översiktskarta
2. Karta över Natura 2000-områdets avgränsning
3. Naturtypskarta

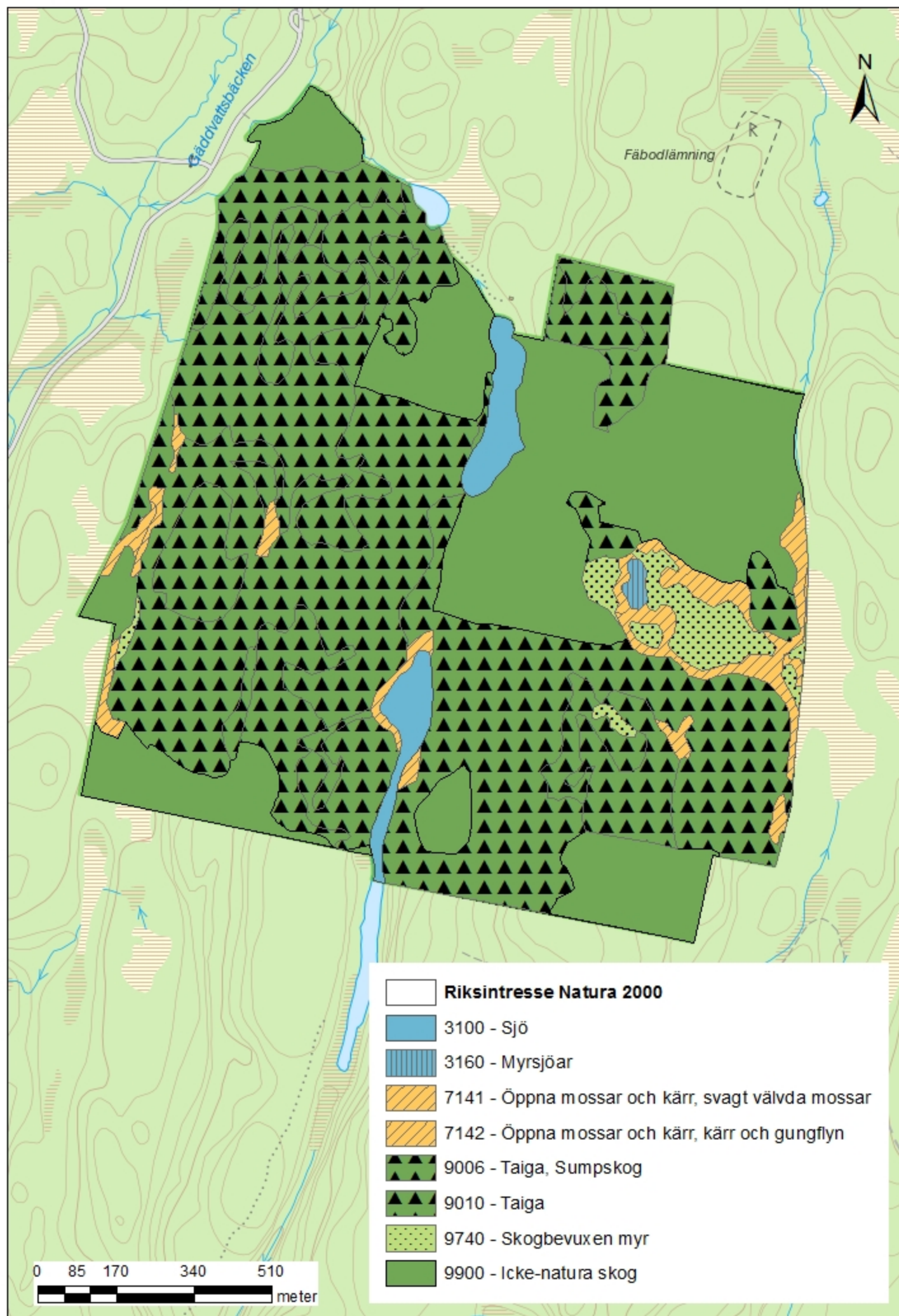
Bilaga 1. Översiktskarta med markering för Natura 2000-området Kesebotten

Bilaga 2. Karta med Natura 2000-områdets avgränsning

Bilaga 3. Naturtypskarta för Natura 2000 - området Kesebotten

Länsstyrelsen
Värmland

Länsstyrelsen Värmland, 651 86 Karlstad, 010-224 70 00
www.lansstyrelsen.se/varmland